

ภาพสร้างคนางค์ ๒๘ พร้อมตัวอย่าง ง่ายต่อการจดจำ

● นำเสนอเมื่อ 2 ส.ค. 2552

อธิบาย ภาพสุรางคณาঙ্ค์ ๒๘

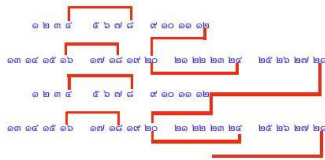
ภาพสุรางคณาঙ্ค์ ๒๘ เป็นภาพที่มีเค้ามาจาก ภาพกนกคติในคัมภีร์ภาพยศวาลาสินี และมาจากภาพทัศนศึกษา ในภาพยศวินและ และยังมีความเชื่อที่ว่า มาจาก ฉันทะอิวลาวิกฉันทะ ซึ่งมีที่มาจากคำบาลี ที่ขึ้นต้นด้วยบทว่า สุรางคณา สู่สภณดา วรรโก

สมานลึ กวณทโน สเวนโก รุดินทิวา

สุรางคณาঙ্ค์นี้ ในจินตคามณี เรียกว่า สุรางคณาบุพพมฉันทะกอลอน ๔

ภาพสุรางคณาঙ্ค์ ๒๘ นี้ ในหนึ่งบท มี ๒ บาท บาทแรกมี ๓ วรรค บาทที่สอง มี ๔ วรรค วรรคหนึ่ง มี ๔ คำ รวมเป็น ๗ วรรค ในหนึ่งบท ถ้านับคำได้เป็น ๒๘ คำ ด้วยเหตุนี้ จึงเรียก ภาพสุรางคณาঙ্ค์ ๒๘

การสัมผัสต้น มีหลักดังนี้ คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ คำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๔ และวรรคที่ ๕ คำสุดท้ายของวรรคที่ ๔ สัมผัสกับคำที่ ๒ ของวรรคที่ ๕ ส่วนการสัมผัสระหว่างบทนั้น คือ คำสุดท้ายของบทแรกไปสัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ ในบทถัดไป และถ่วงไปอีกกับบทที่สาม เพื่อให้หลักการสัมผัสอย่างนี้ไปจนจบเพื่อความตามต้องการ ดังแผนผังการสัมผัส ดังนี้

เพ็ดลิตเพลินใจไปกับธรรมชาติในป่า

ภาพสุรางคณาঙ্ค์ ๒๘

เดินลงพงไพร เขือกเย็นเป็นใจ ที่ใดเปรียบปาน

เสียงไก่ก้องป่า ชันสรวินวานเสียงนกร้องชาน ส่าฎะหัวใจ

เสียงเขียดเสียงกบ เสียงดังฟังครบ บรรจบขานไซ

นกลุงกระยาง เดินย่างไวไว ดูสวยสดใส ยวนใจผู้คน

เห็นกว้างย่างเดิน มองดูเพ็ดลิตเพลิน จำเรียกมด

กระแฉไลไม้ เสด็จโลกินผล ทุกตัวทุกตน บนต้นไม้งาม

เถาว์ร้อยพันต้น ใบไม้คลุมบน เขียวมากหลากหลาม

บางพุ่มคลุมปก รมกรุ่มร่าม แต่ดูสวยงาม ไปตามดงไพร

ยังมีน้ำตก ย้วยวนเย้านก เสียงดังหลังไหล

กระทบภูเขา ไหลมาดูใจ ไม่เลือกหน้าใคร เข็นสุขทุกคน

เย็นน้ำสามเขา ไหลสู่ใจเรา เข็นทุกแห่งหน

จะอยู่ที่ไหน หัวใจสุขอัน ให้ทุกคน สุขสันต์ทั่วกัน

น้ำตกไหลเย็น กระพือเห็นเห็น มองดูสุขสันต์

น้ำตกทบทิน ไม่สิ้นชีวัน เพราะสิ่งสร้างสรรค์ หินมันแข็งแรง

ส่วนคนเดินดิน ทำใจเหมือนหิน ออกทนเข้มแข็ง

โลกธรรมกระทบ ละเอียดแสงเงา จิตไม่แสดง ใดคืออารมณ์

โพธิ์เย็นเหมือนน้ำ ดินเปรียบเทียบความ ช่างงามเหมาะสม

ดินไม่หวั่นไหว น้ำไม่ชื่นชม กระพือเหมือนลม ผ่านมานานไป

ทั้งน้ำทั้งดิน ไม่มีราคิน กระพือแล้วไหล

เปรียบดั่งอารมณ์ เหมาะสมภายใน ไหลมาแล้วไป ทำใจเป็นกลาง

คนเราเกิดมา ไม่เร็วก็ช้า ล่องมาลวง

ทั้งทรัพย์สินสมบัติ เซซัดหนทาง นอนตายกายห่าง ทุกร่างทุกคน

จงดูโลกนี้ พิเคราะห์ให้ดี มีแต่ดับส่น

กิลเลตต์นา ชักพาฝูงชน ให้หลงลืมตน เกลือกกลิ้งโลกีย์

เดินเที่ยวในป่า อารมณ์ซ่มมา สุขชาติ

ลิมทุกขโคกเศร้า เคยราววราศิ มาจบลงที่ กลางดงพงไพร

สุขสันต์หัวหน้า เมื่อได้ชมป่า จิตใจสดใส

เสียงนกร้องร้อง ดังก้องพงไพร ส่งเสียงไกลไกล ใจใจเพ็ดลิตเพลิน

ร่มเย็นเห็นไม้ ทุกคนที่ใด เหมือนนกเกาะเดิน

บินหากินไม่ กินได้เพลิน พบนางเดิน ไม่เก็บลงไพร

เป็นสุขจริงจริง ทั้งชายและหญิง ยิ่งเดินเข้าไป

ชมธรรมชาติ สะอาดหมดภัย ทุกหนแห่งไหน ใจใจสุขเออ.

ขอบพระคุณท่าน อ.หยาดทวี... มอชมรมทศภาษา ควราคำ ที่คนไทย ควรใส่ใจอนุรักษ์ (ควหนู) ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐